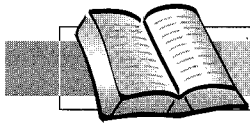

De Saambinder

KERKELIJK WEEKBLAD DER GEREFORMEERDE GEMEENTEN

Meditatie

Een nieuw begin

Wij zijn een nieuw jaar binnengetroden, maar velen zullen zeggen: 'Eigenlijk is alles bij het oude gebleven'. Het oude kruis heb ik meegenomen in het nieuwe jaar. De levensomstandigheden zijn niet veranderd en de zorgen niet minder geworden. Wij hebben ook dezelfde mens met zijn gebreken en feilen meegenomen in het nieuwe jaar. Wij komen zo vlug in het nieuwe jaar weer al aan de weet, dat ons bestaan nog steeds zondig en verkeerd is. U had misschien gehoopt, dat het in het nieuwe jaar anders zou worden. U bent met nieuwe voornemens begonnen. U wilde een betere moeder of vader, een betere zoon of dochter of een beter mens voor uw omgeving worden. Maar wat vallen wij onszelf iedere dag tegen! Het is om moedeloos te worden! Het woord van Jeremia is zó waar: 'Zo min een moorman zijn huid kan veranderen of een luipaard zijn vlekken, zo min kunt gij die geleerd zijt kwaad te doen, goed doen'. Ook de ware gelovigen moeten ondervinden, dat er eigenlijk geen nieuw begin is. Zij hebben hun oude, zondige hart meegenomen in het nieuwe jaar. De strijd van het oude jaar, is er ook weer in het nieuwe jaar. Het is niet beter of anders geworden. Er is eigenlijk niets nieuw geworden. En toch klonk van Gods troon een stem tot Johannes, die zei: 'Ziet, Ik maak alle dingen nieuw!' God is de enige, Die alle dingen nieuw kan maken. Met nadruk wordt gezegd: 'Ziet,

'En Die op de troon zat, zeide: Ziet, Ik maak alle dingen nieuw!'

Openbaring 21:5a

Ik... maak alle dingen nieuw'. Hij kan ook dit nieuwe jaar tot een nieuw begin maken.

God maakt mensen tot nieuwe mensen. Hij vernieuwt en verandert hun denken, willen en begeren zodanig, dat zij zeggen: 'Het oude is voorbijgegaan, het is alles nieuw geworden!' Hij geeft hen een nieuw hart en een nieuwe geest in het binnenste van hen. Hoe diep vervallen en door de zonde verdorven de menselijke natuur ook geworden is, God zegt: 'Ziet, Ik maak alle dingen nieuw!'

Er is hoop op een nieuw begin in het nieuwe jaar, omdat God alles nieuw maakt. Wat zou je doen als je een totaal versleten hart had en je hoorde van een dokter, die het helemaal nieuw kan maken? Je zou er een verre reis en veel geld voor over hebben om zo'n nieuw hart te ontvangen. Hoor nu wat er bij God te verkrijgen is. Hij maakt alles nieuw. Wanneer je direct al in het nieuwe jaar tot je veroordeling en droefheid moet beleven, dat je boze hart hetzelfde is gebleven, is er bij de Heere raad. Het bloed van Christus is en blijft vers en nieuw, al zijn er al duizenden door gereinigd van hun vuile zonden. De vernieuwende werking van de Heilige Geest is er ook in het nieuwe jaar. Vlucht daarom met je oude, boze en verkeerde hart tot God en bidt met David: 'Schep mij een rein hart o God! en vernieuw in het binnenste van mij, een vaste geest'. De Heere zegt in het begin van het nieuwe jaar tot ons: 'Ik maak alle

dingen nieuw!' Hij brengt ons de oude boodschap: 'Doe uw mond wijd open en Ik zal hem vervullen'. Wat bij ons onmogelijk is, is immers mogelijk bij God. De kracht, die de wereld uit niets tevoorschijn riep, kan ook een nieuwe geest in het hart van de zondaar scheppen. God kan alle weerstand overwinnen. In de eerste schepping was er niets dat Gods werk tegenstond. In de herschepping van een zondaar ontmoet de Heilige Geest veel tegenstand. 'De natuurlijke mens onderwerpt zich niet aan de wet van God en hij kan het ook niet'. Hoe moedbenedigend dit ook schijnt te zijn, voor de Heere is dit geen hindernis. Hij maakt alle dingen nieuw! Is dat met u gebeurd? Kunt u zeggen: 'Eén ding weet ik, dat ik blind was, maar dat ik nu zie'. Het is een te grote verandering om onopgemerkt aan uzelf en aan anderen voorbij te gaan. Temidden van alle verwarring en twijfel weet de ziel het: 'Het is toch alles nieuw geworden'. Er is nieuwe droefheid en een nieuwe smart. Een droefheid naar God, een smart over de zonde. Er is een nieuwe vreugde en een nieuwe blijdschap. Een harte-lijke vreugde in God door Jezus

Inhoud

Meditatie: Een nieuw begin	... 1
Over de jaargrens 2
Commentaar: Anti-Christelijk	.. 4
Ziekten in de Bijbel:	
Waterzucht 5
Abraham Capadose (7) 6
Boekennieuws 8
Kerknieuws 8
Berichten 9
Predikbeurten 10

DE SAAMBINDER
Kerkelijk weekblad
der Gereformeerde Gemeenten.

Uitgave ten bate van de Emerituskas.

Hoofdredacteur: ds. A. Moerkerken.

Bijdragen van medewerkers en boeken ter recensie aan:
ds. A. Moerkerken,
Händelstraat 1,
2901 JC Capelle aan den IJssel,
tel. 010-4472388, fax 010-4472263.

Redacteur: ds. G.J. van Aalst.
Molendijk 136, 3286 BK Klaaswaal
tel. 0186-576990, fax 0186-575105

Kerkelijk nieuws en berichten aan:
redactie-secretaris: C.G. van Es
Ronsseweg 527,
2803 ZJ Gouda,
tel. 0182-571292, fax 0182-533928.

Administratie en betalingen van
abbonementen, adreswijzigingen,
predikbeurten en beroepingswerk aan:

De Saambinder - abonnementen,
Postbus 608, 3440 AP Woerden,
tel. 0348-489900, fax 0348-483599.
Postbankno. voor abonn. gelden: 64327.
email: kbgg@cbgg.nl

Alle **advertenties** aan:

Administratie van De Saambinder:
J. Honkoop, Jan Willem Frisohof 53,
2517 LA 's-Gravenhage,
tel. 070-3514465, fax 070-3512718.
Postbankno. 256686.
email: saambinder-adv@rdnet.nl

Correspondentie-adres
Noord-Amerika:

Mr. Clarence Bleeker
1233 Leffingwell Av, N.E.,
Grand Rapids, Michigan,
U.S.A. 49505.

Abonnementsprijs bij vooruitbetaling:

voor Nederland: € 11,- per halfjaar
(te betalen per 1 april en 1 oktober
d.m.v. een acceptgiro)

voor het buitenland:
Luchtpost:
Amerika \$ 56,-, Canada \$ 68,-.
Zeepost:
Amerika \$ 49,-, Canada \$ 59,-.

Advertenties € 0,50,- per mm.
Familieberichten
€ 0,40,- per mm.
Deze prijzen zijn excl. 19% btw.

Advertenties dienen uiterlijk donderdag
in bezit van de administratie te zijn.

Rouwadvertenties tot uiterlijk
maandagmorgen 12 uur (telefonisch).

De redactie kan niet aansprakelijk
worden gesteld voor de inhoud van de
advertenties en de ter recensie
aangeboden boeken.

Christus. Vroeger vond men blijdschap en verzadiging in de dingen van beneden. Nu zegt de ziel: 'Eén ding heb ik van de Heere begeerd en dat zal ik zoeken; dat ik al de dagen mijns levens mocht wonen in het huis des Heeren, om de liefelijkheden des Heeren te aanschouwen en te onderzoeken in Zijn tempel'. Vroeger zag men geen gedaante en heerlijkheid in Christus. Nu zegt het hart: 'Allés wat aan Hem is, is gans begeerlijk'. De smaadheid van Christus achten zij meerdere rijkdom te zijn dan alle schatten van Egypte.

Hoe bestreden het hart ook kan zijn en de twijfel kan knagen aan onze hoop, het oude is toch voorbijgegaan. Zij kunnen en willen niet meer

terug. Het hart zegt Job na: 'Zo Hij mij doodde, ik zal toch op Hem hopen'. God heeft alles nieuw gemaakt! Zie dan in al uw zwakheden, zonden, vrezende en strijd op Hem en bedenk dat Christus' bloed altijd vers en levendig blijft. Kom en hoor wat Hij belooft: 'Ziet, Ik maak alle dingen nieuw!' Hij zal een nieuwe hemel en een nieuwe aarde scheppen. Hij zal eens volkomen verlossen van de zonde en al zijn gevolgen. Het zal een nieuwe mensheid worden, onder een nieuw Hoofd, Christus. Dan zult u verwonderd zeggen: 'Heere, U hebt alles nieuw gemaakt!'

Kortgene,

ds. C. Harinck.

Over de jaargrens

Het goede wensen

In deze eerste uitgave van ons kerkelijk blad in 2004 willen we als redactie graag *het goede toewensen* voor het pas begonnen jaar onzes Heeren 2004. Wat houdt dit goede eigenlijk in? We hebben daar zo onze eigen gedachten over, heel afhankelijk van onze uiterlijke en verschillende levensomstandigheden. Zullen we echter 'het goede voor 2004' dat we u van harte toewensen, maar vanuit de Heilige Schrift vullen? Dan met name uit de Psalmen, de geestelijke heilsapothek.

"Wie zal ons het goede doen zien? Verhef Gij over ons het licht Uws aanschijns, o Heere" (Psalm 4 vers 7). Wat zouden we u als **lezer** van ons blad beter kunnen toebidden dan dit goede: Gods genade en gunst in Christus. Want hoe belangrijk andere zaken ook mogen zijn, dit is toch in het licht van de eeuwigheid het enige ware goed. Was de dichter van Psalm 27 niet vergaan in al zijn smart en rouw, indien hij niet dit goede des Heeren zou zien in het land der levenden? De enige troost in leven en sterven. Moge De Saambinder ook mede dienstbaar zijn, opdat de Heere het goede geven zal van Psalm 85. Het is immers een kostbare gave van de hemel. Hij alleen kan en wil het geven in het pas begonnen jaar, want "Hij heeft

de hongerige ziel met goed vervuld" naar Psalm 107.

Ook het goede

De nieuwjaarswens van dit schriftuurlijke 'goede' namens de redactie geldt ook de **broeders deputaten**, die door onze generale synode gemachtigd zijn gedurende de drie jaren dat de synode niet vergadert, de belangen van De Saambinder te behartigen. Moge het gegeven worden in onze onderscheiden verantwoordelijkheid *dit* goede voor Sion te zoeken, zoals de dichter van Psalm 122 daar uiting aan geeft. Dat wensen we ook toe aan allen die op welke wijze dan ook bij de verschijning van ons weekblad werkzaam zijn: onze **administrateur** ouderling Honkoop en zijn vrouw, de medewerkers op ons **kerkelijk bureau** die zorg dragen voor De Saambinder. (Zonder iemand tekort te doen noemen we hier met waardering de naam van Geertrui Seldenaar). En als laatste maar niet minst belangrijke schakel onze **drukker** de heer J.A. Verloop in Alblasterdam en zijn personeel, die zich met elkaar inzetten voor ons blad en met wie we als redactie heel constructief mogen samenwerken. Natuurlijk vergeten we onze gewaardeerde **medewerkers**, de scribenten voor ons blad, niet. *Het goede voor 2004*,

geliefde vrienden en vriendinnen, dát wensen we u allen van harte toe!

Toenemende zorg

Het is met zorg dat we hier vermelden, dat de gezondheidstoestand van onze hoofdredacteur, onze geliefde broeder ds. Moerkerken, zich niet in positieve zin ontwikkelt. Vandaar dat het ons een behoefte is om vanuit onze lezerskring op deze wijze met hem en de zijnen mee te leven. Dat de Heere hem door alles heen toch kennelijk zou willen ondersteunen en zijn krachten vernieuwen. Mogen we met nadruk vragen om Aärons en Hurs in het midden der gemeenten om met en voor hem lastdrager te zijn? Opdat hij ook in het nieuwe jaar zijn arbeid nog zal kunnen (blijven) verrichten, ook ten nutte van De Saambinder. Daarom wensen we ook hem en de zijnen van harte het goede des Heeren toe voor het jaar 2004. Het goede zoals de zojuist genoemde psalmdichters daarvan zo rijk getuigden. Dan is het goed, wat God doet...

Vriendelijk verzoek

In verband met het bovenstaande vraag ik uw aandacht voor het volgende. De redactie ontvangt heel regelmatig post. Met name onze hoofdredacteur. Daarbij wordt nogal eens door de brieven-schrijvers uitdrukkelijk om een (spoedige) reactie gevraagd. Vragen van allerlei aard, die vaak een uitvoerige beantwoording vereisen. Daarbij moet u bedenken, dat wij geen vrijgestelde kracht hebben om voor ons ook de correspondentie te verzorgen. Het werk wordt naast onze ambtelijke dagtaak verricht. We zouden soms werkelijk dagwerk hebben om alle correspondentie naar behoren de aandacht te geven, die nodig is. Vandaar ons dringende verzoek ook met het oog op de beperkingen van onze hoofdredacteur om van ons geen directe antwoorden op uw brieven te verwachten. Stuur daarom uw vragen voor de rubriek 'lezers vragen' direct naar ds. M. Karens in Werkendam, die daar zijn nut mee doet bij zijn rubriek. Doet u de secretaris van het deputaatschap voor De Saambinder uw vragen over het beleidsmatige toekomen. Maar ontzie de hoofdredacteur bij uw correspondentie enigermate! Dat werkt namelijk voor hem (te) belastend.

Afscheid

Er verandert heel wat om ons heen. Zo ook binnen de redactie van ons kerkelijk blad. Bijna tien jaar lang heeft onze geliefde broeder ouderling **C. G. van Es** uit Gouda de functie van redactiesecretaris vervuld. Een taak, die naar buiten toe niet zo opvalt, maar intern van groot belang is. Dienend was hij bezig op de achtergrond om te coördineren en te administreren voor de wekelijkse verschijning van De Saambinder. Daarbij heeft hij voor ons beiden als redactieleden veel betekend. Uiterst zorgvuldig en correct, goed aanvoelend wat dienstbaar was voor de gemeenten, die we hierin met elkaar willen dienen. De gemeenten waarin hij al zovele jaren als ambtsdrager mag dienen. Eerst in Oosterend op Texel, nu al weer een aantal jaren in de gemeente van Gouda. Nu heeft onze broeder te kennen gegeven vanwege zijn leeftijd deze gewaardeerde werkzaamheden voor De Saambinder té beëindigen. Hoewel dit ons zeer spijt, moeten we dit accepteren en willen we het ook respecteren. We zijn broeder Van Es zeer erkentelijk voor de wijze waarop hij zijn taak liefdevol en trouw verrichten mocht door Gods goedheid. Zijn bescheidenheid zou niet toelaten dat er veel woorden aan zijn komend afscheid worden besteed. Daarom blijven we in zijn stijl door het hierbij te laten. Echter niet dan nadat we onze broeder samen met zijn vrouw, die hem in alles zo tot grote steun is, van harte de blijken van Gods gunst hebben toegebeden. Opdat ze samen bij het klimmen van de jaren mogen ervaren: "Ik de HEERE word niet veranderd, daarom zijt gij o kinderen van Jacob niet verteerd". Jehova's verbondstrouw blijke in hart en huis, geliefde vrienden!

Welkom

In goed overleg met het deputaatschap, dat dus namens onze generale synode de belangen van De Saambinder behartigt, is een opvolger voor de heer Van Es gevonden in de persoon van de heer **J. J. Verhage** uit Ridderkerk. Voor verschillenden van onze lezers zal hij geen onbekende zijn, daar hij jarenlang zich

als algemeen secretaris van de VGS, onze scholenbond, voor ons onderwys heeft mogen inzetten. Als zodanig kent hij ook onze gemeentekring. We zijn verblijd in hem een nieuwe redactiesecretaris gevonden te hebben. We hopen van harte dat het gegeven zal worden om met elkaar in verbondenheid zorg te dragen voor de wekelijkse verschijning van ons blad. De Heere moge daartoe hem de gezondheid en de bekwaamheid goedgunstig verlenen. Om door Zijn genade in Christus het werkelijk goede te zoeken zoals de dichter van Psalm 122 dat zo kernachtig uitdrukt: "Om des huizes des Heeren onzes Gods wil zal ik het goede voor u zoeken". Meer dan tien jaar hebben we met broeder Verhage samengewerkt bij de verschijning van de Ridderkerkse kerkbode, waarvoor hij al meer dan dertig jaar zorg draagt. We hopen in diezelfde verbondenheid van zijn diensten gebruik te mogen maken. Daarom vertrouwen we ook, dat er goed samengewerkt zal (gaan) worden met alle bovengenoemde betrokkenen bij de wekelijkse uitgave van ons kerkelijk blad.

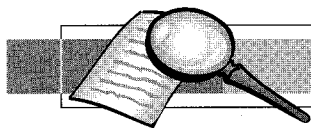
Ingaande 1 februari

Het is de bedoeling dat de wijziging van ons redactiesecretariaat ingaat **op 1 februari** DV. Voor alle berichten en kerknieuws dus graag uw aandacht voor deze verandering. Het adres van onze redactiesecretaris is:

*de heer J. J. Verhage
Klooslaan 9
2985 CK Ridderkerk
tel. 0180 - 420865
fax 0180 - 423583*

Op de tweede pagina van De Saambinder worden deze gegevens straks wekelijks vermeld. Het e-mailadres van De Saambinder komt dan (voorlopig...?) te vervallen. Het zal ieder duidelijk zijn, dat alle kopij voor kerknieuws en berichten e.d. bij onze redactiesecretaris (tijdig) binnenkomt en uitsluitend via hem naar de drukker gaat. Daar is – zoals u begrijpen zult – geen uitzondering op.

Klaaswaal, ds. G. J. van Aalst.

Anti-christelijk

Bezwaren

Hoe komt het dat er wereldwijd dagelijks ongeveer 8000 mensen sterven aan de ziekte AIDS? De meningen van deskundigen lopen daarover sterk uiteen. In ieder geval is de besmetting met het HIV-virus een belangrijke oorzaak voor AIDS. Het HIV-virus, waarmee inmiddels naar schatting 40 miljoen mensen besmet zijn, wordt vooral verspreid door wisselende seksuele contacten. Zedelijke losbandigheid is daarom een belangrijke motor achter de verspreiding van AIDS. Het lijkt mij daarom niet verkeerd om in de strijd tegen AIDS nadrukkelijk aandacht te vragen voor de levensstijl van mensen. Dat wordt door sommigen ook gedaan! De paus van Rome bijvoorbeeld heeft ongeveer tien jaar geleden op zijn reis door Afrika opgeroepen tot 'zelfbeheersing en kuisheid' als de enige deugdzame middelen tegen de plaag van AIDS. Los nu maar even van de ernstige bezwaren die wij vanuit de gereformeerde belijdenis tegen het instituut van het pausdom hebben, lijkt het mij toch gewenst en oorbaar dat dergelijke dingen ook gezegd worden. Vanuit de wet des Heeren is zo'n oproep volstrekt legitiem. In onze zeer verlichte tijd, waarin allerlei taboes worden doorbroken en waarbij alles kan en mag, zal toch wel niemand bezwaar hebben tegen het onverkort uitdragen van een bijbelse notie over seksualiteit? Dat zal toch ook nog wel mogen... Helaas heeft de lezer van *De Saambinder* het dan mis. We leven in een land en in een tijd waarin zo'n beetje alles wat mooi en lelijk is mag en kan, maar een christelijk geluid inbrengen in de publieke ruimte en de publieke discussie is sommigen een doorn in het oog. Dan gaan alle registers van hoon, spot, smaad en afschuw zo'n beetje open. Het liefst zouden sommigen de christenen, als een stelletje onverbetterlijke dwazen, definitief de mond

willen snoeren. Wat is er aan de hand?

Politiek

Het *NRC-Handelsblad* staat bekend als een zgn. 'kwaliteitskrant'. Soms staan in deze krant heel goede artikelen over moeilijke zaken. Soms zijn er echter ook artikelen die de lezer herinneren aan de praktijken van bijvoorbeeld de inquisitie uit de 16^e eeuw of die herinneren aan de verbitterde kritiek van iemand als Voltaire (1694-1778) op kerk, staat en samenleving. Verschillende redacteuren en schrijvers kunnen maar niet ophouden met schamperen tegen alles wat maar enigszins riekt naar Bijbel en geloof. Onlangs brak mevrouw Elsbeth Etty weer eens de staf over de in haar ogen bekrompen en benepen denk- en leefwereld van christenen in Nederland. In een column over 'Christelijke politiek' (*NRC*, 30 november 2003) kreeg zo'n beetje alles en iedereen die maar enigszins christelijk was er duchtig van langs. De Paus, premier Balkenende, staatssecretaris Ross van Volksgezondheid, voormalig minister van Justitie Hirsch Ballin, orthodoxe christenen die bezwaren hebben tegen inenten, tweedekamerlid voor het CDA de heer Hubert Bruls, etc. etc. Zij kregen allen, in een stukje van enkele honderden woorden, een beurt. Aanleiding voor het stukje, met woorden als dweezucht, heerszucht, bigotterie (domme vroomheid), bedompt, misdaad, en dergelijk, was de hoge babysterfte in ons land, vergeleken met ons omringende landen. Mevr. Etty herleidt deze sterfte zonder meer naar de christelijke politiek (politiek die we overigens onder acht jaar paars nu nét niet hebben gehad) waardoor er in ons land minder gescreend wordt op aangeboren afwijkingen dan in andere landen. Door die politiek zijn de christenen verantwoordelijk voor de sterfte van

jong geborenen. Verder haalt mevrouw Etty er dan nog de Europese grondwet (premier Balkenende wil een verwijzing naar God en de joods-christelijke wortels), de aids-problematiek (de paus die aandringt op kuisheid en reinheid) en het inentingsvraagstuk (waarmee sommige mensen moeite hebben) bij om te illustreren hoe duister en hoe dodelijk de macht en de invloed van christenen in de politiek wel is. Het aids-verhaal van de paus wordt neergezet als 'mogelijk een misdaad tegen de menselijkheid'. Dat is dus zoiets als de nazi-politiek tegen de Joden. Het kan voor deze mevrouw kennelijk allemaal niet op. 'Hoeveel ellende moet er nog worden aangericht voordat de beschaving is verlost van de funeste invloed van de godsdienst op de politiek?'

Verblindings

Mevr. Etty schrijft in het *NRC*. Nu zijn haar schrijfsels pas te ontdekken in de krant van zaterdag op pagina 25 of zoiets. Dus erg vooraan staat ze niet. Gelukkig maar, want enig zoekwerk leert dat deze mevrouw wel vaker een enorme bok schiet. Ook is het een mevrouw die regelmatig open deuren intrapt. Wie is deze mevrouw? Van huis uit is ze rooms opgevoed, later was ze fel communist (zelfs nog in de redactie gezeten van *De Waarheid*) en inmiddels is ze libertijns. En in die hoedanigheid gaat ze geregeld tekeer tegen de Bijbel, christenen en geloof. We zullen dat allemaal maar laten liggen, maar waar het me bij deze mevrouw om gaat is de felheid en het fanatisme waarmee de dingen worden gezegd. Alsof je niet meer in de Bijbel zou mogen geloven. De domheid van deze mevrouw vind ik ook iets wat opvalt. De laatste jaren is het beleid in de volksgezondheid alles behalve christelijk geweest. Daar heeft mevrouw Borst wel voor gezorgd. Waarom dan toch plotse-ling de huidige sterftecijfers aan de christelijke politiek toegeschreven? Domheid, fanatisme en platheid dat zijn de instrumenten waarmee deze lieden ten strijde trekken. Ook de SGP heeft duchtig te kampen met dergelijke lieden. Het Clara-Wichmann instituut kan maar niet genoeg duidelijk krijgen hoe achterhaald het vrouwenstandpunt van die partij wel niet is. En zo zijn er wel meer lieden en instituten die er bijna

hun dagelijkse bezigheid van maken om, net als eertijds Voltaire, de draak te steken met de Christenheid. De strijdkreet van Voltaire (vermorzel de schandelijke, de kerk) klinkt af en toe luid en duidelijk in de media en de politiek. Dat is opvallend. De jaren 90 immers hebben ons een wonderlijke terugkeer laten zien van zoiets als aandacht voor religie. In tegenstelling tot de jaren 60 en 70 leek er weer ruimte te komen voor geloof en religie. Religie leek weer te mogen. De heftige discussies over bijvoorbeeld de gelijkheid en de wet gelijke behandeling leken enigszins te luwen. Pim Fortuyn kon zich zelfs de luxe permitteren om dit grondrecht ter discussie te stellen. Is er echter echt iets veranderd? We moeten ons door deze wending in de jaren 90 niet laten misleiden. Het kon wel eens schijn zijn. Er is in onze huidige samenleving een harde antichristelijke trend aanwijsbaar. Wellicht dat het in bepaalde kringen vandaag de dag wat minder fatsoenlijk is geworden om te keer te gaan tegen religie, maar zouden onze mensen in de bouw, de autowerkplaats, het kantoor, de fabriek, etc. niet dagelijks worden geconfronteerd met alles wat zich verzet tegen de Heere en Zijn geboden? Gesprekken met (belijdenis)catechisanten en gemeenteleden leren mij dat hier toch echt een heel indringend probleem ligt. Wat wordt er niet geschamperd en denigrerend gedaan over de christelijke religie! Wat is het soms moeilijk om staande te blijven! Het lezen van zo'n column van mevrouw Etty brengt je als predikant, in de stilte van je studeerkamer, bij de harde en moeilijke wereld waar veel gemeenteleden hun brood verdienen. Een wereld die niet meevalt. Een boze wereld (Gal. 1:4)!

Weerbaarheid

Hoe bieden we verantwoorde weerstand tegen de godloze cultuur van onze dagen? Dat zijn moeilijke vragen, die om voortdurende aandacht vragen. En het is goed dat we laten merken dat we met onze mensen, op soms moeilijke plaatsen, meelevend. Ook vanuit de ambten. Het valt mij bijvoorbeeld in het lezen van het Nieuwe Testament steeds op hoe Paulus de wereld van zijn tijd door en door heeft gekend. Wat zal het voor hem betekend hebben om in Korinthe te arbeiden? Hoeveel los-

bandigheid heeft Paulus daar niet dagelijks ervaren en gezien? De weerstand tegen de christelijke religie is niet iets van alleen onze tijd. De apostel Paulus schrijft dat de 'dagen boos zijn' (Ef 5:16). 'Boos' ziet volgens de kanttekening op 'de ongeregelde mens' en op 'de vervolgingen'. Ook de christenen uit de vroege kerk hadden het niet gemakkelijk. Dr. H. Berkhof schrijft daarover in *De geschiedenis der kerk* het volgende. 'Het was voor een ernstig christen moeilijk om zich in het openbare leven te bewegen. Want dit leven was bijna onlosmakelijk met de heidense religie verbonden. Bij staatsfeesten, maar ook bij familiesamenkomsten, werden offers gebracht, die de christen het meedoen bijna onmogelijk maakten. Aan vele vormen van ontspanning kon hij niet deelnemen. Gladiatorenspelen, dierenvechten, worstelwedstrijden, wedrennen, dansen, toneelspelen, enzovoorts, bij dit alles speelden naast de afgoderij ook de wreedheid en wellust zulk een rol, dat een oprecht christen er zich niet kon vertonen' (pag. 61). Door alle tijden heen roept de christelijke religie weerstand en onbegrip op. Het is echter belangrijk ons daartegen te wapenen. Paulus wijst in Efeze 6 op de geestelijke wapenrus-

ting. Die wapenrusting hebben we in onze tijd heel erg nodig. Ook is het belangrijk dat we de geesten onderkennen. En laten we ook niet vergeten elkaar te ondersteunen en voor elkaar te bidden. Uiteindelijk zullen we niet in eigen kracht kunnen blijven staan. Daar is de zuigkracht van de huidige wereld veel te groot voor. Wel moeten en mogen we de middelen gebruiken. Wat is daarom toerusting en begeleiding op onze tijd voor onze jongeren nodig. Laten we elkaar opscherpen om staande te blijven temidden van de donkerheid der tijden. Uiteindelijk heeft de kerk een boodschap in deze wereld. Het Evangelie is een kracht Gods tot zaligheid. En temidden van alle verwildering van het Romeinse rijk schrijft Paulus aan de Christenen in Rome: 'Want ik schaam mij des Evangelies van Christus niet; want het is een kracht Gods tot zaligheid een iegelijk, die gelooft, eerst de Jood, en ook de Griek. Want de rechtvaardigheid Gods wordt in hetzelfde geopenbaard uit geloof tot geloof; gelijk geschreven is: Maar de rechtvaardige zal uit het geloof leven.' (Rom 1:16-17). Dat is weerbaarheid die de wereld overwint.

Amersfoort,

ds. W. Visscher.

Ziekten in de Bijbel

Waterzucht

En zie, er was een zeker waterzuchtig mens voor Hem (Lukas 14:2).

Het is sabbat. De morgendienst in de synagoge is voorbij. In het huis van een overste van de farizeeën staat een broodmaaltijd aangericht. Naast vrienden en bekenden is ook de Heere Jezus uitgenodigd. Niet uit vriendschap en hoogachting, maar met een valse bedoeling. Heimelijk hopen de farizeeën dat Jezus iets verkeerd zal doen. Dan kunnen ze Hem beschuldigen van sabbatschennis. En zie! Onverwachts gebeurt er iets. Daar komt iemand binnen. Aan zijn uiterlijk is te zien dat hij ziek is. De Bijbel beschrijft hem als een 'waterzuchtig mens'. De zieke man gaat voor de Heere Jezus staan. Jezus doorziet de vijandige bedoelingen van de wetgeleerden en de farizeeën,

die Hem nauwkeurig gadeslaan, en stelt hen een vraag: 'Is het ook geoorloofd op de sabbat gezond te maken?' Het blijft stil. Er komt geen antwoord. Vervolgens neemt de Heere Jezus, voor het oog van de omstanders, de waterzuchtige man tot Zich en geneest hem, waarna Hij hem laat gaan.

Waterzucht

Lukas is de enige evangelist die deze genezing verhaalt. Op het eerste gezicht doet het woord waterzucht ons denken aan iemand die een enorme zucht naar water heeft, aan een dorstig iemand. Dit zien we bijvoorbeeld bij iemand die aan suikerziekte lijdt. Maar vanuit de grondtekst weten we dat dit niet de juiste verklaring is. Lukas, die niet alleen evangelist maar ook arts was, gebruikt een

medische vakterm om de ziekte aan te duiden. In het Grieks staat dat de man *hydropikos* is. In het Nederlands spreken we over hydrops. Met een ander moeilijk woord noemen we dat ook wel oedeem. Hiermee wordt bedoeld dat in bepaalde lichaamsdelen onderhuids vocht wordt vastgehouden. Door middel van de zwaartekracht zakt het vocht altijd naar het diepste punt. Bij iemand die niet op bed ligt, bevindt het vocht zich dus in de enkels. In de gezwollen ledematen valt met een vinger gemakkelijk een putje te drukken. Het oedeem kan uitgebreide vormen aannemen, tot zelfs in het bovenste deel van het lichaam. Waarschijnlijk was de oedeemvorming bij de waterzuchtige man uit Lukas 14 zeer ernstig. Een lichte vorm zou zeker zijn gecamoufleerd door de wijde kleding van die dagen.

In 1768 schreef de predikant Johan Jacob Schmidt in zijn boek *De Bybelsche Medicus: 'De waterzucht is derhalven eene zeer nadeelige en hopeloze ziekte, waaraan vele geneesmeesters schande behalen, door ze te willen genezen, terwijl ze in 't einde toch den moed moeten opgeven, waarom ook de minste lyders daarvan genezen, de meesten daardoor naar 't graf gesleept worden.'* Thans weten we dat waterzucht geen zelfstandige ziekte is, maar een symptoom van een onderliggende aandoening. Toch zijn óók in de huidige tijd deze aandoeningen dodelijk als niet de juiste behandeling gegeven wordt.

Onderliggende ziekten

Nog steeds komen bij de huisarts en de specialist regelmatig patiënten die vocht vasthouden. Omdat dit door meerdere ziekten veroorzaakt kan worden, is bijna altijd verder onderzoek nodig. Globaal zijn er drie groepen van oorzakelijke aandoeningen. Bij alle drie bestaat de behandeling thans onder andere in het slikken van 'plastabletten'.

Een van de oorzaken van vocht vasthouden is *hartfalen*. Als de spierkracht van de rechter harthelft minder goed werkt, is het gevolg dat het bloed uit de aders niet goed wordt doorgepompt. Hierdoor treedt vocht uit de bloedvaten in het omliggende weefsel. Een ophoping van vocht ontstaat in de onderbenen en bij erge vormen zelfs in de romp en de buikholte.

Een tweede oorzaak is een tekort aan een belangrijk eiwit. We vinden dit bijvoorbeeld bij het *nefrotisch syndroom*. Dit is een aandoening van de nieren waarbij het lichaam grote hoeveelheden eiwit verliest via de urine. Aanvankelijk begint de oedeemvorming in de onderste ledematen. In ernstiger gevallen kan er ook vocht in de buikholte aanwezig zijn. In de ontwikkelingslanden zien we hetzelfde verschijnsel bij kinderen die door ernstige ondervoeding een eiwittekort hebben. U heeft vast wel eens een foto gezien van een negerkindje met een heel dikke buik.

Bij een derde oorzaak van vocht vasthouden moeten we denken aan *levercirrose*. Hierbij is normaal leverweefsel veranderd in een soort littekenweefsel, waardoor de werking van de lever is gestoord. Door een combinatie van een verhoogde druk in de poortader en een laag eiwitgehalte, komt er vocht in de buikholte (ascites). Meestal bevindt zich ook vocht in de benen.

Welke van de bovengenoemde aandoeningen precies de oorzaak is van de waterzucht bij de zieke man uit Lukas 14, weten we niet. In de bijbelse tijd kon men dit nog niet vaststellen. Onderzoek van bloed en urine was bijvoorbeeld nog niet mogelijk.

Zinnebeeld van een natuurlijk mens

In de boeken van oudvaders valt op dat zij de geschiedenis van de waterzuchtige man ook geestelijk overbrengen. Zo maken bijvoorbeeld ds. Theodorus Antonides (in 1697) en de leermeester van Comrie, prof. dr. Antonius Driessen (in 1717) een vergelijking tussen het opzwellen van iemand door vocht en het opblazen van de mens in eigenliefde, ijdele waan en hovaardigheid. Hierdoor verheft de mens zich boven zijn naaste en zelfs boven God. Vervolgens zien zij waterzucht als een beeld van de zonde. Zoals een waterzuchtig

mens er afschuwelijk, ellendig en jammerlijk uitziet, zo is ook de zondaar een gruwel voor God. De predikanten maken verder een vergelijking tussen de gedurige zucht naar water en het indrinken van het onrecht als water. Hoewel het laatste in Job 15:16 staat, moeten we met deze vergelijking bij de geschiedenis van de waterzuchtige man wat voorzichtig zijn. Het in de grondtaal gebruikte woord *hydropikos* wijst eerder op opzwellen dan op een erge dorst. En vanuit de huidige medische praktijk weten we dat het vasthouden van vocht bijna nooit wordt veroorzaakt door overmatig drinken.

Weldoen op de sabbat

Na de wonderlijke genezing van de waterzuchtige man richt Jezus Zich opnieuw tot de aanwezige wetgeleerden en farizeeën. Hij doorbreekt hun stilzwijgen en stelt hen nogmaals een vraag: 'Wiens ezel of os van ulieden zal in een put vallen, en die hem niet terstond zal uittrekken op de dag des sabbats?' Met andere woorden: Hoe zou ú handelen, als uw ezel of uw os in een put viel? U zou hem er toch uithalen? Zou Ik dan een naar Gods beeld geschapen mens niet mogen helpen? Wéér lukt het de vijandige omstanders niet om de Heere Jezus tegen te spreken.

We kunnen van deze genezing op de sabbat leren dat de naastenliefde óók op zondag metterdaad beoefend mag worden. Het weldoen aan onze naasten noemt de apostel Jakobus het volbrengen van de koninklijke wet (2:8). Hierin mogen we nimmer rusten. In zijn verklaring bij de genezing van de waterzuchtige man merkt Johannes Calvijn bondig op: 'Christus wil eenvoudig tonen dat de heilige rust die in de Wet geboden is, nóch door de werken Gods, nóch door het werk der liefde, wordt geschonden.' Om over na te denken!

Capelle aan den IJssel,

H.J. Agteresch

Abraham Capadose (1795-1874)

Een Israëliet zonder bedrog

(7)

Bijeenkomsten

Binnen de kringen van het Réveil werd uiteenlopend geoordeeld over

het houden van particuliere bijeenkomsten met een godsdienstig karakter. Dit blijkt wel uit de gevoerde correspondentie. Groen van Prinsterer

schreef op 24 februari 1832 aan De Clercq: 'Ik ben blij dat Capadose te Scherpenzeel kan blijven; intusschen is het houden van oefeningen wel iets dat, vooral in een dergelijke landgemeente, met zeer veel Christelijke wijsheid plaats hebben moet.' Hij vindt het een 'zeer moeilijk punt.' Aan de ene kant moet men volgens hem met kracht de waarheid verkondigen en de leugen tegenspreken, maar aan de andere kant geeft men weer aanleiding tot twisten die de goede zaak kunnen benadelen.

Dirk van Hogendorp koesterde nogal wat bezwaren tegen bijeenkomsten die niet onder leiding stonden van een ambtsdrager. Hij was namelijk van mening: 'Die oeffening gezelschappen waar een elk preeken mag kunnen niet anders dan in scholen van hoogmoed, ijverzucht en veinzerij ontaarden.' Toen later de Haagse Réveiling, waartoe ook Dirk behoorde, meer streng-kerkelijk dacht en minder de nadruk legde op particuliere bijeenkomsten, werd hij wat milder in zijn oordeel. Capadose had echter geen bezwaar tegen dergelijke 'met stille ingezetenen' gehouden gezelschappen. Deze waren volgens Capadose 'ten allen tijde bij verval der kerke, het middel geweest waardoor de Wijze Bestierder aller dingen de getrouwen heeft willen verbinden, bevestigen en de zoekende zielen vertroosten en opbeuren.' Zij mogen echter door sommige 'aanhitsers' tegen bepaalde leraren niet worden misbruikt, want dat zou teveel onrust in de kerk teweegbrengen.

Capadose was beslist niet op lichtvaardige wijze tot genoemd besluit gekomen. Als ambteloos burger wilde hij te Scherpenzeel, zolang hij nog geen geschikte werkkring had, zijn tijd nuttig besteden. Tegen diegenen die hem verweten dat hij opzettelijk als "godsdienstoefenaar" naar Scherpenzeel was gekomen, verantwoordde hij zich door op te merken dat hij in zijn nieuwe woonplaats 'gedurende drie maanden dagelijks de knieën had gebogen, God met tranen smeekend om hem niet nutteloos op de aarde te doen leven.' Eerst naar aanleiding van een bezoek van Kohlbrugge, die destijds in Utrecht woonde, had hij het besluit genomen om geregeld godsdienstige samenkomsten in zijn huis te gaan houden.

Het gerucht van Capadoses bijeenkomsten had zich inmiddels verbreid en al weldra kwam men van heinde en

verre om deze bij te wonen. Men had er soms vijf uur lopen voor over. Soms waren er ook predikanten bij tegenwoordig, zoals bijvoorbeeld de bekende C.C. Callenbach uit Nijkerk, een vriend van Bilderdijk. De beschikbare ruimte was niet toereikend voor alle heilbegerigen, zodat men personen van elders de toegang moest ontzeggen. Bij zekere gelegenheid waren er meer dan tachtig personen aanwezig. De steeds veelvuldiger toeloop bij Capadoses oefeningen veroorzaakte echter geleidelijk wel enige kerkelijke deining in het dorp. Want de 'lieve Scherpenzeelers', zoals Capadose zijn medeburgers noemde, zochten kennelijk op het gezelschap compensatie voor hetgeen zij misten in de prediking.

Kohlbrugge

Was de kennismaking met de plaatselijke predikant jhr. P.H.G. Nahuijs en diens vrouw bevredigend verlopen, naderhand kwam Capadose met hem toch op gespannen voet te verkeren. Zijn preken waren wel niet onrechtzinnig, maar in een vertrouwelijke brief aan Da Costa beklagde hij zich toch over 'eene allerellendigste preek' die hij had gehoord. Toen hij zich gedrongen had gevoeld hierover met de dominee te gaan spreken, was een kerkenraadsvergadering hiervan het gevolg geweest. De zaak ging zich enigermate toespitsen toen zich in het naburige Utrecht kerkelijke gistingen voordeden, die min of meer een voorspel vormden op de Afscheiding. Hier hield Kohlbrugge, die immers vanwege kerkelijke tegenwerking een ambteloos burger was geworden, zijn oefeningen. In verband met de destijds heersende cholera-epidemie werden er ook gebedssamenkomsten gehouden in particuliere huizen. Deze samenkomsten werden soms door studenten en het "gemeen volk" verstoord. Als volgend doelwit werd in dit verband Scherpenzeel, waar Capadose zijn bijeenkomsten hield, genoemd.

Kohlbrugge kwam persoonlijk naar Scherpenzeel om Capadose hiervoor te waarschuwen. Hoewel geen van beiden van een afscheiding van de kerk wilden weten, stonden zij niettemin bij de kerkelijke leiders toch in een verdachte reuk. Zij werden ook in één adem genoemd met de verguisde Da Costa, die overigens maar één keer zijn vriend in Scherpenzeel had opgezocht. De toenmalige minister van

eredienst, F.W.F.T. Pallandt van Keppel, schreef destijds aan de Koning: 'De bewegingen der scheurmakers in de stad en de provincie Utrecht, is een gevolg van de woelingen van dien aard, welke in de naburige Veluwe plaats hebben, waar Capadose, Da Costa en anderen als 't ware hun hoofdkwartier gevestigd hebben. Voor Utrecht schijnt de leiding bijzonder door hen aanbevolen aan den bekenden Kohlbrugge, die tot zooveel geruchtmakende twisten in de gemeente der Herstelde Luthersen te Amsterdam heeft aanleiding gegeven.' Toch heeft Capadose ondanks de kerkelijke verwickelingen zich temidden van zijn "kinderen Sions" gelukkig gevoeld. Zijn verblijf te Scherpenzeel heeft echter slechts twee jaar geduurd. Op de lange duur miste men er toch de regelmatige omgang met personen van eigen stand en ontwikkeling, personen die evenals zij sterk betrokken waren bij de ontwikkeling in kerk, staat en maatschappij. Capadoses vrouw leed onder de eenzaamheid, de woning bleek erg vochtig en de huur werd met de termijn van een half jaar hun opgezegd.

Vertrek naar Den Haag

Capadose vond begin 1833 een geschikt huis in Den Haag en kreeg, in weerwil van de te Scherpenzeel gelegde broederbanden, vrijmoedigheid om te vertrekken. Zijn aanvraag om een lidmaat-attestatie vormde echter bij de kerkeraad aanleiding om zijn gedrag nog eens goed tegen het licht te houden. Men was eenparig van oordeel dat 'die oefeningen en het verder gedrag van dien heer meermalen heeft gestrekt om wanorde en verdeeldheid te verwekken.' Men zwakte deze verklaring enigszins af door er de zinsnede aan toe te voegen dat de beklagde 'niet te beschuldigen (was) in de leer noch zedeloos van leven.' Met een dergelijke attestatie verklaarde Capadose geen genoeg te kunnen nemen. De bekende Haagse predikant D. Molenaar raadde hem aan te appelleren. Het classicaal bestuur van Arhem stelde hem echter in het ongelijk, waarna hij zich richtte tot het Provinciaal Kerkbestuur van Gelderland. Aangezien het desbetreffende archief ten gevolge van de oorlogshandelingen verloren is gegaan, is de uitslag hiervan onbekend gebleven. Evenals in Scherpenzeel werden er op zondagavond in Capadoses huis bijeenkomsten gehouden waar over bij-

belse onderwerpen werd gehandeld. Capadose mocht in de Hofstad diverse geestverwanten uit de hogere kringen ontmoeten, inzonderheid op zijn op donderdagavond gehouden "réunion". Hiertoe behoorden Dirk en Willem van Hogendorp, C.M. van der Kemp en J.W. Gefken en later ook Groen van Prinsterer. Op deze bijeenkomsten werden vooral actuele kerkelijke

zaken besproken. Ook met buitenlandse geestverwanten werden de contacten geïntensiveerd, bijvoorbeeld met de vertegenwoordiger van de Londense Jodenzendingsvereniging te Amsterdam A.S. Thelwall.

(wordt vervolgd)

Barneveld, W. van der Zwaag.

te Enkhuizen: ds. W. Harinck te Woerden; te Krimpen aan den IJssel: ds. G.J.N. Moens te Goes; te Utrecht: ds. B. van der Heiden te Alblasterdam;

Bedankt:

voor Beekbergen, voor Doetinchen en voor Markham, Ontario (Canada): ds. C. Sonneveld te Veenendaal; voor Benthuizen: ds. P. Mulder te Dordrecht; voor Emmeloord en voor Leiderdorp: ds. G. Clements te Gouda; voor Middelburg-Centrum: ds. D. de Wit te Nieuw Beijerland; voor Rotterdam-Zuidwijk: ds. C.G. Vreugdenhil te Groningen; voor Scherpenzeel: ds. G.J.N. Moens te Goes; voor Tricht-Geldermalsen: ds. C. de Jongste te Tholen.

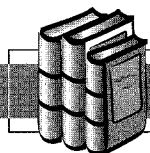
Kerkelijk Jaarboek Gemeente Klaaswaal

Bankrekening nr Kerk: 3320.03.280
Bankrekening nr Zending: 3618.61.516

Verslag intrede ds. C. Vogelaar in Kalamazoo (V.S.) op 21 oktober 2003

Nadat hij 's middags door ds. A.M. den Boer bevestigd was, deed ds. C. Vogelaar op dinsdagavond 21 oktober intrede in zijn zesde gemeente, Kalamazoo (V.S.). Hij wees op de woorden van Rebekka: "Ik zal trekken." Daarin ligt volledige overgave, maar er is een almachtige kracht nodig om het hart van een mensenkind in te winnen om Gods weg te gaan. "Dat is ook gebeurd toen er opnieuw een beroep van Kalamazoo kwam. Hier staat echter een mens die uit zichzelf niets kan. Daarom is het mijn begeerte om te spreken over Psalm 71:16: Ik zal heengaan in de mogendheden des Heeren HEEREN, ik zal Uw gerechtigheid vermelden, de Uwe alleen." Ds. Vogelaar bepaalde zijn nieuwe gemeente bij "Davids lofzang", waarin de dichter sprak over: 1. Gods mogendheden; 2. Gods gerechtigheid. In deze psalm spreekt de dichter (waarschijnlijk David tijdens de vlucht voor Absalom) over de avond van zijn leven. De eerste dertien verzen bevatten een aanhoudende smeekbede om Gods nabijheid en bescherming. Hij belijdt Gods leiding en trouw in zijn leven. Vanaf vers 14, het keerpunt in deze psalm, spreekt hij over zijn verwachting voor de toekomst. Na het terugzien volgt het vooruitzien. Al is Gods grootheid nooit in woorden uit te drukken en al heeft David geen kracht in zichzelf, toch zegt hij: Ik zal al Uw lof nog groter maken. God is de Getrouwe geweest; Hij zal dat ook in de toekomst zijn.

Als David ziet op Absaloms macht, dan kan hij zonder de mogendheden des Heeren niets beginnen. Ambtelijk werk is voor een mens ook zo onmogelijk in eigen kracht, maar om dan in Gods kracht te

Boekennieuws

Van kind tot kind;

Kleur- en puzzelboek met Bijbelse vertellingen. André Boeder **Prijs: 10.00 euro per stuk 8.75 euro per boek bij aanschaf van de gehele serie.**
Uitgeverij 'de Ramshoorn' te Goes
ISBN: 90-76466-28-9

In de serie 'Van kind tot kind' is het derde deel verschenen. De bedoeling van de schrijver is om de bijbelse boodschap van de noodzakelijkheid en de mogelijkheid van de wedergeboorte op hun niveau door te geven aan de kinderen van de midden- en bovenbouw.

De geschiedenissen die in deel drie aan de orde zijn, komen uit het Nieuwe Testament. Op chronologische volgorde wordt de omwandeling van de Heere Jezus op aarde behandeld. Een kanttekening hierbij is dat de geschiedenis van de wijzen uit het oosten in week 29 behandeld wordt.

Er is een onderverdeling gemaakt in weken, zodat kinderen iedere week een kleurplaat, verhaal en een puzzel hebben.

De kleurplaten, die gemaakt zijn door C. Bart-Nieuwehuize, nodigen uit om er iets moois van te maken. Ze sluiten goed aan bij de geschiedenis.

De verhalen zijn duidelijk, met een goede lijn. De schrijver blijft dicht bij de Bijbel zonder er al te veel omheen te romantiseren. De kinderen kunnen de geschiedenissen zelf lezen, maar ze zijn ook geschikt om ze voor te lezen. Moeilijke woorden worden niet gemeden, maar wel in een bijzin uitgelegd.

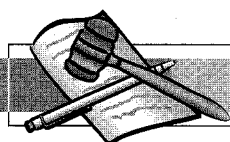
Door het verhaal heen kom je regelmatig verwijzingen naar het Oude Testament tegen, wat voor de kinderen een duidelijk beeld geeft van de eenheid van Gods Woord. Door de hele geschiedenis heen wordt de boodschap van de Wet en het Evangelie aan het hart gelegd van de kinderen. Met een bijpassende psalm sluit het verhaal.

Ten slotte is er iedere week een woordzoeker waar moeilijke woorden nog eens onder de aandacht worden gebracht. De woordzoekers zijn gemaakt door G.W. van Leeuwen-van Haafden.

Ik sluit me van harte aan bij de woorden waarmee de schrijver achterop eindigt: "Zo wordt het boek al lezend en werkend een waardevol bezit, dat ze wellicht later met belangstelling zullen herlezen en bekijken."

Ridderkerk,

P. Wiegel.

Kerknieuws

Aangenomen:

naar Lethbridge, Alberta (Canada):
ds. C. Sonneveld te Veenendaal;
naar Vlissingen:
ds. C.G. Vreugdenhil te Groningen.

Beroepen:

te Berkenwoude:
ds. W. Visscher te Amersfoort;
te Dirksland:
ds. D. de Wit te Nieuw Beijerland;

mogen heengaan, dat is mijn begeerte aan het begin van deze nieuwe periode. Ik ben ook lid van eigen hulp en hoe vaak vrouwen we op onze voorbereiding en onze ervaring. De Heere laat je echter wel eens vastlopen om je weer op de rechte plaats te brengen. Hij Zelf alleen kan de Schriften en de harten openen. Als wij aan een eind komen, laat Hij ons niet beschaamd staan.

In deze tekst ligt niet de nadruk op het "ik", maar op de mogendheden des Heeren. Het is een "ik zal heengaan" in overgave. Het kan alleen doordat een Ander in de stilte van de eeuwigheid gezegd heeft: Ik zal heengaan. Als Hij nu voorgaat, kunnen wij volgen. Met David is er dan het verlangen om over Zijn werk, Zijn machtige daden te spreken. We kunnen Zijn deugden nooit genoeg uitstellen. We hopen er wat van te mogen zeggen hoe Hij een plaats krijgt in zondarscherten. Hoe Hij een zondaar redt die met al zijn eigen werk aan een eind gekomen is.

"Ik zal Uw gerechtigheid vermelden, de Uwe alleen". Gods gerechtigheid is de waarheid en trouw van God, die Hij betoont in het straffen van Zijn vijanden en in de verlossing van Zijn volk. Als David deze gerechtigheid zal vermelden, geldt dat zowel de bedreigingen als de beloften. De schuld moet betaald worden. Maar als ik helwaardig word, wat een wonder als dan het oog op Hem gericht mag worden. Er is een volk dat hongert en dorst naar Zijn gerechtigheid. Er kan niets van ons bij en er hoeft niets van ons bij. In God ligt al Davids hoop en zekerheid. Het is mijn verlangen om daarvan te spreken zolang als de Heere nog te spreken geeft. Na het dankgebed sprak ds. Vogelaar zijn bevestiger toe, alsook de andere aanwezige predikanten uit de Verenigde Staten, Canada en Nieuw-Zeeland: "Broeders, we hebben elkaar zo nodig in deze tijd." Hij richtte zich tot mevrouw Vergunst, weduwe van zijn onvergetelijke leermeester, en daarna tot de ambtsdragers uit andere gemeenten, de kerkenraad en leden van de vorige gemeente in Grand Rapids, student E. Adams, de gemeente van Kalamazoo in al haar geledingen, vrouw en kinderen, en tot de kerkenraad van United Covenant Reformed Church die het kerkgebouw voor deze diensten afstond en voor kinderopvang zorgde.

Na het zingen van Psalter 280:1 en 4 werd ds. Vogelaar toegesproken door ds. G.M. de Leeuw namens de eigen classis (Midwest) en het Curatorium, door ds. A.T. Vergunst uit Carterton (Nieuw-Zeeland) als vorige predikant van Kalamazoo, door ds. A.H. Verhoef namens classis East, door ds. P. van Ruitenburg namens classis Far West en door ouderling J. Fluit namens de gemeente van Grand Rapids-Beckwith Avenue.

Ouderling G.J. Moerdyk las een brief van ds. H. Hofman jr. uit Bolivia voor, die als zendingspredikant eveneens aan de gemeente van Kalamazoo verbonden is. Moerdyk bracht de groeten over van ds. J.

den Hoed en van de kerkenraad van Sioux Center en heette ds. en mevrouw Vogelaar vervolgens namens kerkenraad en gemeente van Kalamazoo hartelijk welkom. Hij liet de nieuwe herder en leraar tot slot Psalter 357:2, 3 en 4 toezingen.

Scherpenzeel,

L. Vogelaar.

Het adres van ds. C. Vogelaar is thans:
112 Pratt Road, Kalamazoo, Michigan,
U.S.A. 49001
tel. 00-1-269-349-3015
fax 00-1-269-349-3297
e-mail: cvog-awa@junu.com

Verslag bevestiging ds. C. Vogelaar in Kalamazoo (V.S.) op 21 oktober 2003

"En de Heere zal u geduriglijk leiden, en Hij zal uw ziel verzadigen in grote droogten, en uw beenderen vaardig maken; en gij zult zijn als een gewaterde hof, en als een springader der wateren, welker wateren niet ontbreken."

Met die woorden uit Jesaja 58:11 werd ds. C. Vogelaar op dinsdagmiddag 21 oktober bevestigd in Kalamazoo (Michigan). Na tien jaar consulent van deze gemeente geweest te zijn, mocht hij er nu de herdersstaf opnemen. De bevestigingsdienst werd geleid door ds. A.M. den Boer van Grand Rapids-Covell Avenue. De tekst die hij koos, spreekt van "Verbondsbeloften voor pelgrims naar Sion." Stilgestaan werd bij: 1. gedurige leiding, 2. verzadiging van de ziel, 3. tijdige bekrachtiging en 4. onwankelbare trouw.

Ds. Den Boer schetste de omstandigheden waaronder Jesaja deze profetie uitsprak: het volk Israël week van de Heere af en daarom verborg Hij Zijn aangezicht. Daarop werd een vastendag uitgeroepen, maar het was geen hartenzaak. Het was slechts een verootmoediging uit eigenbelang, en geen ware vernedering voor God. Het was een godsdienst zonder godsvreze, met de lippen en niet met het hart.

Ook in onze tijd is er zoveel godsdienst zonder ware vernedering, een godsdienst waarin de mens zichzelf zoekt. Als het werk van Gods Geest ontbreekt, komen we niet op de rechte plaats terecht. Als er onder Israël werkelijk een terugkeer zou zijn, zou de Heere Zijn gunst geven waarover dit tekstvers spreekt.

Van nature volgen we ons verdorven hart

en vragen we niet naar God. Het is nodig dat de Heilige Geest ons onze verloren staat laat zien. Daartoe wordt Gods Woord nog gebracht en daartoe zendt Hij Zijn knechten. De Heere heeft de weg van ds. Vogelaar naar het zuiden geleid, net als bij Filippus. Moge het zijn dat velen onder de prediking getrokken zullen worden uit de duisternis en een verloren staat gaan zien. Als we jong zijn, denken we tijd genoeg te hebben, maar Gods Woord zegt: Heden... En: Haast u om uws levens wil. We hopen dat er veel gebed om het werk en die Geest zal zijn.

David bidt in Psalm 31 om Gods leiding. Dat hebben alle ambtsdragers nodig, elke dag weer. Ps. 58:11 spreekt ook van verzadiging in grote droogten. Die droogten leren alle ware pelgrims kennen. De wereld is voor hen een woestijn, en wat is de droogte vooral groot als de Heere Zich verbergt vanwege onze zonden. Wat een zegen als er dan een ware terugkeer mag zijn. We kunnen de prediker ervan beschuldigen dat hij de oorzaak van onze dorheid is, maar zijn we dan op de rechte plaats? Wat is het groot als iemand die met zijn eigen werk aan een eind gebracht is, die Naam mag horen verkondigen. Heeft hij Hem dan al? Nee, de Heere leidt stap voor stap. Predikanten kunnen zoveel dorheid ervaren als ze zich voorbereiden voor de zondag, maar als de Heere opening geeft, mogen ze als ambassadeurs naar Hem wijzen. Geve de Heere ons de volheid om Christus te mogen verkondigen.

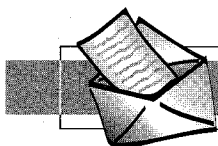
"En uw beenderen vaardig maken," zegt de tekst. Gods knechten worden zo vaak aangevallen, maar de Heere geeft kracht in de strijd. Hij zal Zijn werk en Zijn kerk niet laten varen. Gods volk kan het niet met de zegen van vroeger doen, maar heeft Hem steeds weer nodig. De Heere draagt zorg voor Zijn wijngaard. Wat moeten Gods knechten waarschuwen voor de gevaren die deze wijngaard bedreigen!

Als we mogen zijn als een gewaterde stof, dan is dat door het water des levens, dat uit Christus vloeit. Wat een bemoediging als dat als zegen op de arbeid bemerkt mag worden. Moge dat gebeuren in Kalamazoo.

Na het lezen van het formulier antwoordde ds. Vogelaar op de bevestigingsvragen: "Yes, truly, with all my heart." De gemeente zong haar nieuwe herder en leraar Psalter 372: 1 en 2 (Psalmen 134) toe.

Scherpenzeel,

L. Vogelaar.

Berichten

DISTRICT OOST +16 TE RIJSEN
D.V. zaterdag 10 januari 2004
Ds. A. Schot hoopt voor ons een inleiding

te houden over "Waar ligt de grens".
Middelmatige zaken in het leven, gezien in het licht van de eeuwigheid.

In het kerkgebouw van de Gereformeerde Gemeente van Rijssen-Zuid.
Aanvang 19.30 uur.

KERKELIJKE LEDEN- ADMINISTRATIE MELITE

We verzoeken u er goede nota van te nemen dat het kerkelijk ledenadministratiepakket MELITE, ontworpen voor de Gereformeerde Gemeenten, wegens bedrijfsbeëindiging niet meer geleverd en onderhouden wordt door Archipel Informatica te Zeist (voorheen Veenendaal), maar met ingang van heden door **DvK Kantoorautomatisering, Zwaluw 12, 3191 GM Hoogvliet, telefoon 010-29 50 206**

HERSTELBERICHT THOOLSE BOEK

Het tweede deel van "Wanneer ik voor U kniel" (TH2) zal D.V. eind februari beschikbaar komen. Indien u als intekenaar van TH2 uw boek in andere Geref. Gem. gaat afhalen dan het eerste deel, gelieve dit te berichten per gefrankeerde enveloppe aan: Postbus 28, 4690 AA Tholen, dan wel per fax: 0166-604989 ofwel per e-mail: j.de.hond@worldonline.nl. Dit geldt ook voor nabestaanden van overleden intekenaars. Degenen, die in Canada en Verenigde Staten hebben besteld, lezen binnenkort in The Banner hoe men moet handelen.

KONINKLIJKE ONDERSCHIEDING

Op 19 december jl. is door de burgemeester van Ridderkerk, drs. J.B. Waaijer, ons

gemeentelid, de heer drs. T. Sterk Koninklijk onderscheiden. Hij werd benoemd tot lid in de Orde van Oranje Nassau.

De onderscheiding is hem uitgereikt in verband met zijn verdiensten op het terrein van het onderwijs. Hij mag thans 25 jaar in de functie van wnd, directeur verbonden zijn aan ons landelijk Begeleidingscentrum Gereformeerd Schoolonderwijs (B.G.S.), alsook aan de D.G.S. (Dienstverlening Gereformeerd Schoolonderwijs). Verder is hij voorzitter van de federatieve vereniging voor primair onderwijs op reformatische grondslag in de regio Rijnmond. Hij was ook diverse jaren voorzitter van het schoolbestuur van de twee eigen basisscholen. Uitgaande van de plaatselijke Gereformeerde Gemeenten. Voorts heeft hij onder meer tien jaar als voorzitter leiding gegeven aan onze plaatselijke jeugdvereniging.

Wij willen de heer Sterk met deze Koninklijke Onderscheiding van harte feliciteren. Bovenal wensen wij hem toe een onderscheiding van een hogere orde dan deze van onze aardse vorstin. Een onderscheiding namelijk niet naar verdiensten van onze zijde, maar op grond van de verdiensten van Vorst Immanuel 'God met ons'.

Hij alleen is het die genade en ere geeft. Moge daarom in Hem geëindigd worden.

De kerkenraad van de
Gereformeerde Gemeente
te Ridderkerk.

uur ds. A.B. van der Heiden; Oud Beijerland 9.30 en 18.00 uur ds. Van Krimpen; Oudemirdum 9.30 en 14.30 uur stud. Beens; Ridderkerk-Slikkerveer 9.30 en 16.30 uur ds. Baaijens; Rijssen-Noord 9.30 en 14.30 en 18.30 uur leesdienst; Rijssen-West 9.30 uur ds. Mol en 15.00 uur ds. Schreuder; Rijssen-Zuid 9.30 uur en 18.30 uur ds. Schreuder en 14.30 uur leesdienst; Rotterdam-Alexanderpolder 10.00 en 15.00 uur stud. Terlouw; Rotterdam-Centrum 16.30 uur ds. Paul; Rotterdam-IJsselmonde 9.30 en 15.30 uur stud. Bakker; Rotterdam-Zuid 10.00 uur ds. Moerkerken; Rotterdam-Zuidwijk 10.00 en 17.00 uur ds. Mijnders; Scherpenisse 9.30 en 14.00 en 18.30 uur leesdienst; Scheveningen 10.00 en 17.00 uur ds. Zippro; Soest 9.30 uur ds. Van Ekeveld en 19.00 uur ds. Visscher; Spijkenisse 10.00 en 15.30 uur stud. Van Manen; Sprang Capelle 14.30 uur ds. Melis; Stad a/h Haringvliet 19.00 uur stud. Terlouw; Stolwijk 10.00 uur ds. Paul; Terneuzen 18.00 uur ds. Brugge; Terwolde-De Vecht 9.30 en 14.30 uur (H.D.) ds. Tuinier; Tholen 10.00 en 18.30 uur ds. De Jongste en 14.30 uur leesdienst; Uddel 10.00 en 18.30 uur ds. Mouw; Urk 10.00 en 17.00 uur ds. Van Dieren; Utrecht 15.30 uur ds. W. Harinck; Veen 9.30 en 18.00 uur ds. Melis; Veenendaal 9.30 en 17.00 uur ds. Sonneveld; Vlaardingen 16.30 uur ds. Kattenberg; Vlissingen 18.30 uur ds. B. van der Heiden; Waardenburg 10.00 en 18.30 uur ds. Mondria; Wageningen 10.00 en 18.30 uur ds. F. Mulder; Werkendam 10.00 en 18.00 uur leesdienst; Woerden 10.00 en 18.30 uur ds. W. Harinck; Yerseke 9.30 en 18.00 uur ds. Verweij en 14.00 uur leesdienst; Zeist 10.00 en 18.30 uur leesdienst; Zoetermeer 10.00 en 16.00 uur ds. Boogaard; Zwijndrecht 14.30 uur ds. Van Krimpen; Zwolle 19.00 uur ds. Kleppe.

DINSDAG 6 JANUARI 2004

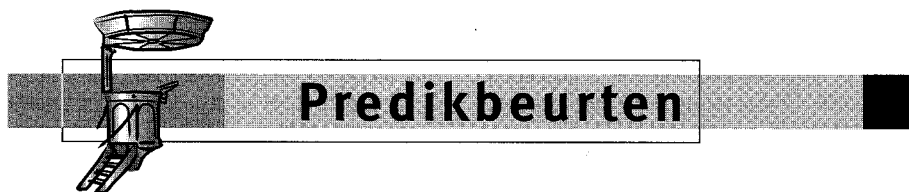
Amersfoort 19.30 uur ds. Visscher (bijbellesing); De Valk-Wekerom 19.30 uur ds. Mondria; Middelharnis 19.30 uur ds. A.B. van der Heiden; Oud Beijerland 19.30 uur ds. Van Krimpen (bijbellesing); Rotterdam-Centrum 19.45 uur ds. Meeuse.

WOENSDAG 7 JANUARI 2004

Aalst 19.30 uur stud. Bakker; Amsterdam-Noord (Melkweg 16) 19.30 uur ds. Silfhout; Gorinchem 19.30 uur ds. Van der Net; Leerdam 19.30 uur ds. F. Mulder; Nunspeet 19.30 uur ds. Schot (bijbellesing); Rijssen-Noord 19.30 uur ds. Van Dieren; Veen 19.30 uur ds. Melis (bijbellesing); Vlaardingen 19.30 uur ds. Schipper; Zwijndrecht 19.30 uur ds. Verweij.

DONDERDAG 8 JANUARI 2004

Capelle a/d IJssel-West 19.45 uur ds. P. Mulder; Enkhuizen 19.30 uur stud. Beens; Goudswaard 19.30 uur ds. Brugge; 's-Gravenzande 19.45 uur ds. Van der Net; Kampen 19.30 uur ds. Neele; Krimpen a/d IJssel 19.30 uur stud. De Heer; Nijkerk 19.30 uur ds. Mondria; Stolwijk 19.30 uur ds. Van Krimpen.

ZONDAG 4 JANUARI 2004

Aalburg 9.30 en 18.00 uur ds. J. de Pater; Aalst 14.30 uur ds. J. de Pater; Amersfoort 10.00 en 16.30 uur ds. Visscher; Apeldoorn 10.00 en 17.00 uur ds. Meeuse; Arnhem 10.00 uur ds. Kattenberg en 16.00 uur leesdienst; Berkenwoude 19.15 uur ds. Van der Net; Boskoop 9.30 en 16.30 uur ds. Golverdingen; Capelle a/d IJssel-Middelwatering 10.00 en 16.30 uur ds. Silfhout; Capelle a/d IJssel-West 10.00 en 17.00 uur leesdienst; De Valk-Wekerom 9.30 en 19.00 uur ds. Van Boven; Deventer 10.00 uur ds. Kleppe en 19.00 uur ds. Meeuse; Dordrecht 10.00 en 17.00 uur ds. P. Mulder; Drachten 9.30 en 19.00 uur ds. Hoogerland; Enter 15.00 uur ds. J. Karels; Goes 9.30 en 18.00 uur ds. Moens en 14.00 uur leesdienst; Gouda 9.30 en 16.30 uur leesdienst; 's-Gravenhage 10.00 en 16.30 uur ds. Driessen; 's-Gravenpolder 9.30 en 18.00 uur ds. Schipper en 14.00 uur leesdienst; 's-Gravenzande 18.45 uur ds. Kattenberg; Groningen 10.00 en 16.00 uur ds. Vreugdenhil; Hardinxveld-Giessendam

9.30 en 18.30 uur ds. W.J. Karels; Hendrik-Ido-Ambacht 19.00 uur ds. P. Mulder; Hoogvliet 18.30 uur stud. Van Manen; Houten 11.00 en 16.30 uur ds. Van der Net; Kampen 19.00 uur stud. Beens; Kamperland 10.00 uur ds. C. Harinck en 15.00 uur ds. M. Karens; Kortgene 18.30 uur ds. C. Harinck; Krabbendijke 9.30 en 18.00 uur ds. Verschuure en 14.00 uur leesdienst; Krimpen a/d IJssel 19.00 uur ds. Silfhout; Lelystad 15.00 uur ds. L. Blok; Meliskerke 14.30 uur ds. Van Gelder; Melissant 10.00 uur (H.A.) en 18.00 uur ds. Gunst; Middelburg-Centrum 14.30 uur ds. Neele; Middelburg-Zuid 9.30 en 18.30 uur ds. Van Gelder en 14.00 uur leesdienst; Moerkapelle 9.30 en 18.30 uur stud. De Heer; Nieuw Beijerland 9.30 en 18.00 uur ds. De Wit; Nieuwdorp 14.00 uur ds. Schipper; Nieuwerkerk Zld 9.30 en 15.30 uur leesdienst; Nisse 14.30 uur ds. Moens; Nunspeet 9.30 en 15.00 uur (H.D.) ds. Schot; Oostburg 10.00 en 15.00 uur ds. Brugge; Oosterend-Texel 10.00 en 18.00 uur ds. Van Dijk; Oostkapelle 9.30 en 15.00

EVANGELISATIESAMENKOMSTEN

Alkmaar:

Kerkgebouw 't Wuiver 2-a, Oudorp NH, gem. Alkmaar. Diensten zondag 4 januari om 10.00 uur evangelist G. Baan en 17.00 uur leesdienst.

Amsterdam:

Evangelist J. Krijgsman; Bij Simon de Looier, Looiersgracht 70. Diensten zondag 4 januari om 10.30 en 17.00 uur evangelist J. Krijgsman.

Bijbelstudie iedere dinsdag om 19.15 uur en 20.30 uur.

U bent hartelijk welkom in onze evangelisatiepost van dinsdag t/m zaterdag tussen 10.00 tot 16.00 uur!

Emmen:

Evangelist C. van Drunen; kerkgebouw

Prinsesselaan 6-I te Emmen; diensten iedere zondag om 9.30 en 15.30 uur.

Leeuwarden:

Evangelist G. van de Breevaart; kerkgebouw Achter de Hoven 2-c; diensten iedere zondag om 9.30 en 16.00 uur.

Merksem:

Evangelist J. Witte; Prot. Kerk, Oude Barreelei 64; diensten iedere zondag om 10.00 en 17.00 uur.

Tilburg:

Kerkgebouw Offenbachstraat 105-107. Diensten iedere zondag om 10.00 en 18.30 uur evangelist H.J. van den Boogaart.

U bent hartelijk welkom in de BIJBEL-winkel van dinsdag-zaterdag, tussen 10.00 en 17.00 uur. Offenbachstraat 107.

Wij wensen familie, vrienden en bekenden en alle ambtsdragers en studenten Gods onmisbare zegen voor het nieuwe jaar toe met de beleving van Psalm 91:1

*fam. Ds. J. Karels
Rijssen*

Voor het jaar 2004 wensen wij curatoren, docenten, predikanten, emeritus-predikanten, predikantsweduwen, zendingswerkers, evangelisten, kerkenraden en gemeenteleden des Heeren onmisbare hulp en zegen toe

*Studenten van de
Theologische school
te Rotterdam*

Met dank voor al de goede wensen, wens ik wederom de familie en alle bekenden de zegen des Heere toe in het nieuwe jaar.

*M. Hoogerland-Vermeulen
Marnixflat 3
4461 WX Goes*

Wij willen familie, vrienden, (emeritus) predikanten, studenten, predikantsweduwen en kerkenraden Gods onmisbare Zegen toewensen voor het toekomstige

*Fam. C.L. Hage-Baaij
Poortvliet*

Begravenisverzorging Kina

Begravenissen in Capelle a/d IJssel e.o. D.W. Schipper, tel. 010-458 31 12. Wij verzorgen geen crematies.

Boeder Scherpenzeel

AMBTSKLEDING

Kostuums: 2 en 3 delig zwart - grijs - e.a.
Preekjassen ~ Jacquets ~ Pantalons
Streppantalons ~ Overhemden ~
Stropdassen ~ Sokken ~ Overjassen
Hoeden ~ Schoenen

Winkel:

Dorpsstraat 229, 3925 KC Scherpenzeel
Telefoon 033-2778899 / 033-2778068

Op afspraak - service aan huis

Collectebonnen machinaal tellen?

vraag demo en/of referentie

0548-515415

Advertenties

Wij willen alle vrienden en bekenden de onmisbare zegen des Heeren toewensen voor het jaar 2004.

*Ds. en Mevr. Mijnders
te Barendrecht*

Predikanten, studenten, docenten, zendingsarbeiders en -sters, evangelisten, predikantsweduwen, kerkenraden, familie en vrienden in Nederland, Amerika en Canada Gods onmisbare zegen toegewent

Ds. en mevr. Mol, Rijssen

Wij wensen onze familie, vrienden en kennissen van harte de zegen des Heeren in het nieuwe jaar toe.

*Ds. en Mevr. Paul
Moerkapelle*

*Familie en vrienden bedankt voor de vele ontvangen wensen.
Wederkerig een gezegend 2004 toegewent.*

*Wed. Mw. T.L. van den Noord-
van de Velde*

Archipel Informatica zegt alle cliënten hartelijk dank voor het in de achterliggende jaren geschonken vertrouwen. Levering en onderhoud van MELITE, het kerkelijk ledenadministratiepakket ontworpen voor de Gereformeerde Gemeenten, wordt met ingang van D.V. 1 januari 2004 overgenomen door DvK Dienstverlening Kantoorautomatisering, Zwaluw 12, 3191 GM Hoogvliet, telefoon 010-29 50 206.

De broeders predikanten, studenten en vrienden Gods onmisbare zegen toegevenst in het nieuwe jaar.

Tevens willen wij alle vrienden en bekenden hartelijk bedanken, die in de achterliggende maanden hebben meegedeeld met de zorgen in de pastorie.

*Ds. A. Vermeij
J. S. J. Vermeij - Quartel
Elspeet*

Begravenis Verzorging Tollenaar

Voltastraat 21, 4532 LG Terneuzen
Tel. 0115-612554 - **Geen crematies**

Te huur ruime woning met garage.

Omg. Kootwijkerbroek/Barneveld
tel. 0342 - 441998

**ORGELCENTRUM
ANDANTE**

Kom gerust eens langs om kennis te maken met ons uitgebreide assortiment nieuwe en gebruikte orgels, bladmuziek en cd's!

Orgelcentrum Andante
A. van Ostadelaan 35
Veenendaal
0314-50 50 63
Dealer van:
Iohannes
Wesley
Opus
Sweetliner
Rembrandt
Monarke
Domus
Contre
Ruime sattering
bladmuziek (ook klavier)
& Muziek CD's
Openingstijden:
do 13.30 - 17.30
vr 13.30 - 17.30
s 16.30 - 21.00
za 09.30 - 17.00
& 13.30 - 17.00
en volgens afspraak

DE SPECIJSIT IN HUIJKAMER- EN KERKORCELS

BIJBELSE HULPVERLENING
CHINA

De eerste bibliotheek

In een grote stad in china is onder een groepering van huiskerkleiders grote behoefte aan een eigen betrouwbare bibliotheek. We kunnen niet genoeg benadrukken hoe belangrijk degelijke, gereformeerde lectuur voor hen momenteel is. We werken nu aan de eerste Engelstalige Reformatorische Bibliotheek in China voor huiskerkleiders, studenten, zakenmensen, intellectuelen enz. Hier kunnen tevens Engelstalige puriteinse werken vertaald worden. Wilt u iets bijdragen aan dit bibliotheek- en vertaalcentrum?

STUDIECENTRUM

AMERSFOORT
Tel. 033-2770287
Raadpleeg voor meer info:
www.chinachristianbooks.com
U kunt uw gift overmaken op bankrekeningnummer:
3473-76-029

Van BOEKHANDEL & UITGEVERIJ
Horsens bv

DORPSTRAAT 100 - 3881 BE PUTTEN
Tel. 0341 36 22 77 Fax 0341 36 20 77

Statenbijbels - Huisbijbels - Kinderbijbels
Kerkebijbels (alles Statenvertaling)
Theologische werken - Dagboeken
Bijbel- en Catechismusverklaringen
Leesboeken voor jong en oud
Voordeelaanbiedingen
Tweedehands en Antiquarisch
Psalm- en Muziekboeken
Bladmuziek (noten en klavarskribo)
CD's en Musicassettes
Boeken- en CD-bonnen
Wens- en Gelegenheidskaarten

KLASSE
MAAKT ONDERSCHIED

Stolk Orgels is hoofddealer van:
**Johannus - Eminent
Domus - Ahlborn**

Stolk Orgels
tel.: 0180 - 31 56 52

Nieuwerkerk a/d IJssel, Vrijheidslaan 55,
Krabbendijke, Oostpolderweg 1
Nederhemert Nrd., Ormelingstraat 36
Beesd, Veerweg 14
Papendrecht, Overtoom 18

UNIEK IN PRIJS

Orgelbouw Advies Commissie
een betrouwbare partner!

nieuwbouw • restauratie • overplaatsing • onderhoud

ook voor akoestische vraagstukken

VOGG
Vereniging van Organisten der Gereformeerde Gemeenten

Neem voor meer informatie contact op met
Dhr. H. den Hollander
Tel. (010) 435 44 35

CHR. BEGRAFENISONDERNEMING
G. WEGENAAR

Regentesselaan 43 Tel.: (0318) 52 66 41
3905 GT Veenendaal Fax: (0318) 55 42 04

IN LIEFDEVOLLE HERINNERING...

Uw gedachten over een uniek gedenkteken geven wij gestalte in natuursteen. Vraag naar het fotoboek met vele voorbeelden.

Grafgedenktkens
Zandee & de Kuijper

Goos: Ronde Ringbaan-West
Telefoon (0113) 216555
Middelburg: Arnesteinweg 40
Telefoon (0118) 612579
Zoetermeer: Argonstraat 66
Industrieterrein Lansinghage
Telefoon (079) 3615010
Email: info@grafgedenktkens.nl

I. Janssen
Begravenisverzorging

Persoonlijk contact en begeleiding.
De mogelijkheid om thuis op te baren.
Regelmatig overleg om de begravenis voor te bereiden.

Wij verzorgen geen crematies

Dag en nacht bereikbaar op:
0113-38 12 14

Rijksweg 2, 4416 AZ Kruiningen
Mobiel 06-53 23 73 20
E-mail: ijanssen@zeelandnet.nl

RST
Zorgverleners

KRAAMZORG

THUIZORG

RST Zorgverleners.
600 zorgverleners staan voor u klaar!
Voor identiteit en kwaliteit.

Bel voor informatie over kraamzorg, wijkzorg, gespecialiseerde verzorging, verpleging, (huishoudelijke) verzorging:
0342 - 42 23 24.
Of wordt zelf RST Zorgverlener!
Reageer op: 0342 - 40 54 65 of info@rstzorg.nl.

Identiteit Kwaliteit!

Tel (0342) 42 23 24

Burg Kuntzelaan 27-a • Postbus 154
3770 AD Barneveld • Fax (0342) 42 25 50
www.rstzorg.nl • E-mail: info@rstzorg.nl

Te huur **ruime vakantiewoning** in Zuid-Alberta, Canada, omgeving van Lethbridge. Prachtig gelegen, uitzicht op rivier, prairie en Rocky Mountains, dichtbij dorp en kerken. Voor inlichtingen 00-1403-553-4023. Hollands sprekend.

Ameland/Terschelling of Bakkeveen (in de Fr. Wouden centr. N. Nederl) t.h. keurige chalets/stacaravans, alle comfort! Huur niet duur! 0512-516096. Bezoek onze site www.vdsluisacaravansverhuur.nl Reserveer nu alvast!

Boekhandel-uitgeverij van Wijngaarden
Vliegersveldelaan 15, 3771 XE Barneveld
Tel/fax: 0342-417335

Bij ons verschenen:

G.M. van de Sluis: **De vondeling** c.a. **4,50**
G.M. van de Sluis: **Wat deze jongen moest missen** **5,00**
Octavius Winslow: **Nachtegaalslied van David** **12,80**

begravenisverzorging
T. den Hollander

Begravenissen in Vlaardingen, Rotterdam, Gouda, den Haag en omstreken.
Opbaarmogelijkheden in een door u gewenst uitvaartcentrum of thuis met koeling.
Geen crematies.
Dag en nacht bereikbaar.

Mozartlaan 13
3131 ES Vlaardingen
Tel. 010 - 4600509